

**Proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2021**

Competència en llengua catalana

Sèrie 1

SOLUCIONS,

CRITERIS DE PUNTUACIÓ

I CORRECCIÓ

INSTRUCCIONS

- Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,05 punts, fins a un màxim d'1 punt, a cada qüestió fins a la 6. Els errors de les qüestions 7 i 8 ja es tindran en compte en la correcció corresponent.

Llegiu atentament aquest text i responeu a les qüestions següents.

Meduses, la plaga estiuenca

- 5 Temem les meduses pel seu verí, i algunes, com la vespa de mar australiana, poden arribar, fins i tot, a provocar la mort. Però, a la Mediterrània, les espècies amb què vivim només ens poden produir erupcions cutànies persistents amb cremor i formació de butllofes i crostes. Això sí, ens poden afectar tant vives com mortes, ja que qualsevol contacte amb un fragment de medusa ens produirà una picada. Per aquest motiu el problema s'agreuja durant els mesos d'estiu i a la primavera, quan arriben formant eixams a la costa, arrossegades pels vents de llevant.
- 10 Entre les causes de la proliferació de les meduses cal destacar la disminució dels seus depredadors naturals: les tortugues marines, alguns tipus de mol·luscs (com els nàutils) i peixos com les tonyines i el bot.
- 15 Segons estudis del CRAM, el Centre de Recuperació d'Animals Marins, només a la Mediterrània nord-occidental es pesquen accidentalment uns vint mil exemplars de tortuga careta cada any amb la tècnica pesquera del palangre. Altres causes de regressió de les tortugues són la pèrdua de platges on pondre els ous, l'erosió de la costa a causa de la urbanització i altres tècniques pesqueres com l'arrossegament. Un altre dels problemes és la semblança entre les meduses i les bosses de plàstic que llencem a la mar; la ingesta de plàstic té conseqüències fatals per a la supervivència de les tortugues.
- 20 Però no solament els seus depredadors han disminuït, sinó que també ho han fet els competidors directes de les meduses, els peixos. La causa n'és la sobrepesca: la sobreexplotació dels recursos pesquers provoca una disminució de la biomassa mundial de peixos, i aquesta pèrdua pot ser compensada per un augment de la biomassa d'organismes gelatinosos com les meduses. La raó és que els peixos i les meduses
- 25 competeixen pel mateix aliment, principalment petits crustacis com els copèpodes. A més, una major població de meduses impedeix la regeneració dels bancs de peixos, ja que aquestes són depredadores també de les larves dels peixos.

Adaptació feta a partir d'un text de
Descobrir, núm. 269 (juliol 2020)

1. Expliqueu per què el text té el títol de «Meduses, la plaga estiuenca».
[1 punt]

El títol fa referència a la gran abundància de meduses que arriben a la costa (“plaga”), especialment durant la primavera i l’estiu (“estiuenca”).

Resposta clara i completa: ..... 1 punt
Resposta vàlida, però amb alguna imprecisió o manca de claredat: ..... 0,5 punts
Resposta clarament deficient: ..... 0 punts

S’ha de corregir la pregunta atenent la qualitat del conjunt, i es poden adjudicar puntuacions intermèdies (de 0,75 punts o 0,25 punts) entre les que es proposen més amunt.

2. Esmenteu una de les causes que expliquen, segons el text, el creixement del nombre de meduses.
[1 punt]

Es pot considerar vàlida qualsevol de les respostes següents:

- a) **La disminució dels depredadors naturals de les meduses, com, per exemple, les tortugues marines i alguns mol·luscs i peixos.**
b) **La sobrepesca, que provoca que hi hagi menys peixos amb els quals competeixen les meduses per trobar el mateix aliment.**

Resposta clara i completa: ..... 1 punt
Resposta vàlida, però amb alguna imprecisió o manca de claredat: ..... 0,5 punts
Resposta clarament deficient: ..... 0 punts

S’ha de corregir la pregunta atenent la qualitat del conjunt, i es poden adjudicar puntuacions intermèdies (de 0,75 punts o 0,25 punts) entre les que es proposen més amunt, segons la precisió i la claredat de les respostes.

3. Expliqueu quina relació s'estableix en el text entre les bosses de plàstic i les tortugues.

[1 punt]

Una tortuga pot confondre una medusa (1) amb una bossa de plàstic llençada al mar, i pot morir si se la menja (2).

Resposta clara i completa, que inclou (1) i (2): .....1 punt
 Resposta que inclou només una part ben explicada: ..... 0,5 punts
 Resposta clarament deficient: ..... 0 punts

S'ha de corregir la pregunta atenent la qualitat del conjunt, i es poden adjudicar puntuacions intermèdies (de 0,75 punts o 0,25 punts) entre les que es proposen més amunt, segons la precisió i la claredat de les respostes.

4. Escriviu un sinònim de les paraules i expressions següents, tenint en compte el sentit que tenen en el text, on les trobareu subratllades.

[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

<i>Paraula o expressió</i>	<i>Sinònim</i>
formar («formant» línia 8)	crear, produir, generar (creant, produint, generant...)
«destacar» (línia 9)	remarcar, ressaltar, posar en relleu, assenyalar...
«disminució» (línia 9)	reducció, decreixement, descens, minva, baixa...
«a causa de» (línia 16)	per, a conseqüència de, per culpa de, per causa de...

Cada resposta correcta es valora amb 0,25 punts.

5. Definiu les paraules següents, subratllades en el text:

[1 punt: 0,5 punts per cada resposta correcta]

- a) «verí» (línia 2): **substància que produeix danys a una persona o animal si és ingerida, si s'hi entra en contacte...; producte que pot provocar danys a un organisme si aquest hi entra en contacte.**
- b) platja («platges», línia 15): **extensió gairebé planera de sorra o pedres a la vora del mar, d'un riu o d'un llac; espai més o menys pla a tocar del mar, d'un riu o d'un llac on s'acumulen sorra, grava, còdols, etc.**

Els models de resposta només són orientatius. Adjudiqueu 0,5 punts per cada resposta correcta. La definició que contingui imprecisions, però que es pugui considerar acceptable, s'ha de valorar amb 0,25 punts.

6. Digueu a quina categoria gramatical (substantiu, adjectiu, determinant, verb, pronom, preposició, adverbi...) pertanyen els mots subratllats de la frase següent, tret del text:

[1 punt: 0,2 punts per cada resposta correcta]

«La ingesta de plàstic té conseqüències fatals per a la supervivència de les tortugues»

- a) plàstic: **nom / substantiu.**
- b) té: **verb.**
- c) fatals: **adjectiu / adjectiu qualificatiu.**
- d) per a: **preposició.**
- e) les: **determinant article / article (determinat, definit) / determinant.**

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

7. Completeu les frases següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com es fa al model; la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

Model: Aquesta situació provocarà (PROVOCAR, futur) més danys al medi marí.

- a) Necessitem que tots vosaltres reforceu (REFORÇAR) les mesures per controlar la neteja de les platges.
- b) Hem d'evitar que les tortugues desapareguin (DESAPARÈIXER) de la Mediterrània.
- c) Demà al matí, els biòlegs del zoològic alliberaran (ALLIBERAR, futur) deu tortugues a la platja.
- d) Sol·licitarem que la Unió Europea ens doni (DONAR) una nova subvenció per substituir les bosses de plàstic.

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta. Si hi ha cap error ortogràfic, no considereu correcta la resposta.
--

8. Redacteu un text d'unes cent paraules sobre UN dels dos temes següents:
[3 punts]

- A. Creieu que les persones tractem el medi ambient com cal? Escriviu una redacció sobre aquesta qüestió, explicant la vostra opinió.
- B. Feu una redacció sobre l'animal que us agradi més i expliqueu per què l'heu escollit; podeu referir-vos a la seva relació amb les persones o amb altres animals, a les seves característiques, etc.

- La valoració del text s'efectua sumant la puntuació adjudicada a cadascun dels apartats que indiquem a continuació, però també s'ha de tenir en compte la qualitat global, a partir de la qual es pot arrodonir i modificar a l'alça o a la baixa la puntuació total d'aquesta qüestió.
- Si el text no respon al que es demana (se n'allunya molt clarament i tracta d'un tema diferent), es valora amb 0 punts.
- Si el text és molt breu, cada apartat es puntua d'una manera proporcional a l'extensió. Si té menys de 50 mots, es valora amb 0 punts.

a) Coherència

Selecció i ordenació correctes de la informació	0,5 punts
Algun problema en l'ordenació o en la selecció de la informació.....	0,25 punts
Text desordenat i confús	0 punts

b) Cohesió (puntuació, concordança, construcció de les frases)

0-2 errors	0,75 punts
3-4 errors	0,5 punts
5-6 errors	0,25 punts
Més de 6 errors	0 punts

c) Correcció (ortografia, morfosintaxi, lèxic)

0-3 errors	1 punt
4-5 errors	0,8 punts
6-7 errors	0,6 punts
8-9 errors	0,4 punts
10-11 errors	0,2 punts
Més d'11 errors	0 punts

d) Variació

El text fa servir recursos sintàctics variats i un lèxic precís i no conté repeticions; s'hi admet alguna deficiència lleu	0,25 punts
El text presenta pocs recursos lèxics i sintàctics, i hi ha mots o estructures que es repeteixen sovint	0 punts

e) Registre

La llengua del text s'ajusta al grau de formalitat i al canal adequats.	
S'hi admet algun error lleu	0,25 punts
El text conté errors greus pel que fa al canal o al grau de formalitat	0 punts

f) Disposició

El text respecta els marges, les línies estan disposades correctament i la lletra és ben llegible	0,25 punts
Hi manca algun dels elements anteriors	0 punts